
Kokiu saiku seikėjate, tokiu ir jums bus atseikėta ir dar pridėta. /Mk 4,24/

Neteiskite !

Mt 7,1-2; Mk 4,24, Lk 6,37

”Neteiskite ir nebūsite teisiami; nesmerkite ir nebūsite pasmerkti; atleiskite, ir jums bus atleista,“ - sakoma Evangelijoje pagal Luką 6,37.

Labai lengva matyti kitų trūkumus ir skelbti kitų nuodėmes. Labai lengva teisti kitus. Daugelis taip ir daro. Jie teisia kitus ir užmiršta pažiūrėti į save; tam nebelieka laiko! Žmonės, teisiantys kitus, taip siekia nusišvęsti ir savo nuodėmes.

Kas gi išmokė mus teisti? Tai ne Dievas, nes Jis yra pasakęs: ”Neteiskite“. To išmokė mūsų priešininkas šėtonas! Jis nuolatos kaltina Dievo vaikus, nori nuteisti mus amžinam skausmui ir praradimui. Tokia yra jo prigimtis, jo polinkis teisti. Taigi teisdami kitus vykdomė šėtono užduotį!

Kai kurie žmonės taiko Dievo žodžius tik kitiems, nė nebandydami teisti savęs. Taip jie pasidaro pikti ir beširdžiai. Tie, kurie pernelyg linkę teisti kitus, puikuoja savo teisumu.

Neteiskite kitų! Paklausykite, kaip griežtai Dievas mus išpėja neteisti: ”Esi nepateisinamas, kad ir kas būtum, žmogau, kuris teisi kitus. Juk, teisdamas kitą, pasmerki save, nes ir pats tai darai, už ką teisi“ (Rom 2,1). O Evangelijoje pagal Matą 7,1 Jėzus sako lygiai taip pat griežtai: ”Neteiskite, kad nebūtumėte teisiami. Kokiu teismu teisiatė, tokiu ir patys būsite teisiami“.

”Atleiskite, ir jums bus atleista“, - sako Jėzus. Mums patiems taip reikia atleidimo! Žinant tai, neturėtū būti sunku atleisti kitiems ir jų neteisti.

Herbertas Neimanas ”Dievo rankose“.Kasdieniai skaitymai metams

***Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios –Unitas Lithuaniae
Sinodo delegatams, Konsistorijos nariams, dvasininkams,
kuratoriams, parapijų seniūnams ir parapijiečiams,
bičiuliams ir Kristaus tarnystės bendradarbiams.***

“Čia jo nebėra, jis prisikėlė, kaip buvo sakęs. Jis prisikėlė iš numirusių ir eina pirma jūsų į Galilėją; tenai jį pamatysite.” Mat. 28, 6.7b

Mieli broliai ir seserys Kristuje,

Jėzus Kristus – gyvas. Jo skelbiamas Žodis ir gyvenimo darbai, Jo Įstatymas ”Mylėk Dievą ir savo artimą“ yra nemirtingi. Dar daugiau, Viešpats mums pažada amžiną gyvenimą Jo kasdienės meilės ir tarnystės veikime mūsų asmeniniuose gyvenimuose. Evangelijoje skaitome angelo žodžius moterims. Joms pavesta eiti ir pasakyti mokiniams, kad Jėzus prisikėlęs juos pasitiks Galilėjoje. Galilėja - istorinė vieta, kur Dievo Žodis išsipildė

kasdieniame gyvenime Kristaus veikime. Ligoniai išgydyti, paguosti nustojusieji vilties. Įvyko neregėtas pasikeitimas. Galilėja - tai mūsų kasdieninis gyvenimas šiandien ir čia. Žinia, kad prikeltas Jėzus eina pirma mūsų ten, kur mes einame ieškodami Jo valios išsipildymo. Būtent kasdieniame gyvenime Jėzus yra mūsų viltis ir padaršinimas. Jis yra tarp mūsų net neįmanomiems pasikeitimams pagal Jo dievišką, o ne mūsų žmogišką valią. Soli Deo gloria!

Primenu jums apie Galilėją, kuri yra ne kas kita, kaip mūsų Lietuva. Tai - konkreti vieta, kur buvo skelbiama Kristaus Evangelija. Vieta, kur Jis veikia ir kur mes gyvename ir dirbame, kur liūdime ir kur švenčiame. Galilėja - tai mūsų mažutė Bažnyčia – istorinė Unitas Lithuaniae - ir jos Sinodas. Tai Dievo kaimenė išvedama iš vergoviškos praeities. Velykos mums yra gera proga padėkoti Dievui, kad sulaukėme šio laiko, esame gyvi ir šloviname Viešpatį. Kad per Jo Žodį tikėjimas veikia mumyse, o per tikėjamą pasireiškia mūsų tarnystė konkrečiais darbais - mūsų aukomis Dievo šlovei.

Visa, ką mūsų Bažnyčia pasiekė per praėjusį laikotarpį, pasiekė vedama Dievo Dvasios per kartų kartas nuo praeities amžių iki šiandien. Kiekvieną žmonijos kartą Viešpats pakviečia tęsti žmonijos išlaisvinimo tarnystę Kristuje. Jo valia mes išgyvename šiltų santykių bendrystę, kuomet esame pasirengę vieni kitiems padėti, aukoti savo laiką, sugebėjimus ir darbo vaisius Viešpaties misijai. Ta valia mus padaršina išlaikyti mūsų išpažįstamas evangelikų reformatų vertybes. Paminėsiu kelias:

- Demokratinė Bažnyčios santvarka išreiškta sinodiniu - presbiteriniu principu. Būdami visi lygūs prieš Dievą, branginame bažnytinės teisės normomis nustatytas mūsų teises ir pareigas. Negalime taikytis iš vienos pusės su diktatoriškais ar hierarchiniais metodais, o iš kitos - su anarchine individų ar minios savivale.

- Tikintieji yra parapijų jėga ir gyvybingumas. Labai svarbus aktyvus pasauliečių bažnytinio gyvenimo vaidmuo. Tai tampa ypač aktualu, kuomet pastoviai jaučiame dvasininkų trūkumą. Noriu tikėtis, kad vis daugiau mūsų tikinčiųjų tai supras ir pasinaudos Sinoduose savo teise dalyvauti žodžio, diskusijų, o per išrinktus delegatus, ir sprendžiamoj balse teise.

- Mes visuomet pasvertai ir skeptiškai vertiname bet kokią viską "išsprendžiančią" arba "vedančią į šviesų rytojų" ideologinę ar dvasinę jėgą, išskyrus vieną, - Dievo, mūsų dangiškojo Tėvo, kuriam mes esame paklusnūs per Jėzų Kristų.

- Jaučiamės esą įpareigoti rūpintis skurdo kamuojamais ir tais, kuriems reikalinga mūsų pagalba. Mes patys nesame materialiai turtinga Bažnyčia, todėl Dievo stebuklas - aukojant pačiam patirti visokeriopą, dvasinį ir materialų, Dievo apdovanojimą. Kaip Dievo Surinkimas prisiėmė atsakomybę už Medeikių vaikų globos namus įsteigdami VŠĮ "Vaiko užuovėja". Čia prisiglaudžia vaikai iš sergančių ir kenčiančių šeimų. Broliai ir sesės, tai yra konkreti mūsų tarnystės - diakonijos pradžia. Dėkoju Daivai Janonienei, šių vaikų namų direktorei, kad ryžosi prisiimti didelę atsakomybę ir garbingai pakėlė pirmuosius išbandymus. Dėkoju ir meldžiu Dievą, kad Jis pasiųstų į mūsų Surinkimą daugiau tokių Kristaus tarnystei atsidavusių širdžių.

Tai tik keletas reformatų krikščioniškų vertybių pavyzdžių.

Kol esame žemiškoje kelionėje, patiriame tarnystės išbandymus, netektis. Vasario pradžioje atsisveikinome su Sinodo garbės kuratoriumi Martynu Kregžde. Jį Viešpats vasario 18 dieną pašaukė į savo dangiškuosius namus. M.Kregždės kūnas buvo palaidotas Rygoje, šeimos kapavietėje, kovo 5 dieną.

Liūdina, kad vis dar neturime pilnos bendrystės su Papilio, Kauno, Panevėžio parapijomis. Atsiskyrusi nuo Sinodo, Kolegija vis dar kelia mums didelį rūpestį ir žaloja mūsų Bažnyčios vieningą misiją Lietuvoje. Gauname žinių apie jos naujus ryšius su fundamentalistinės, Pasaulio Reformuotų Bažnyčių Aljansui (WARC) nepriklausančios, uždaros krypties reformatų misionieriais iš Amerikos. Kolegija ir toliau kėsina į Sinodo suverenumą.

Sausio 22 dieną Vilniaus administracinis teismas atmetė Kolegijos skundą dėl Sinodo (LERB – Unitas Lithuaniae) juridinės registracijos, tačiau jis Kolegijos vėl buvo apskūstas Vyriausiajam Lietuvos teismui. Mūsų atstovams ten teks vėl ginti Sinodo teises.

Visą kovo mėnesį su mumis nuoširdžiai ir sėkmingai darbavosi kun. Erhardas Mische iš Vokietijos Lippes reformatų Bažnyčios. Jis yra mūsų Konsistorijos oficialiai patvirtintas ekspertu ir konsultantu Lietuvos reformatų Bažnyčios paveldo dvasinio ir materialinio atstatymo darbams. Dirbo petys į petį su bažnyčios l.e.p. superintendentu Biržuose, Kėdainiuose, Vilniuje. Kun. E. Mische buvo apsisojęs Biržuose, kur jį su didele šiluma savo gražiuose namuose priėmė parapijietė Nelė Paušienė - Nastopkaitė. Lai būna čia išreikšta didžiausia padėka Vokietijos Reformatų Sąjungos gen. sekretoriui kun. dr. E.Schaeferiui už tai, kad ne tik surado tokį gerą mūsų Bažnyčiai talkininką, bet ir aprūpino tarnystei reikalingomis lėšomis. Už jo išlaikymą turime būti dėkingi Reino Reformatų Bažnyčiai. Taigi matome, kad į mūsų šaukimą prisidėti prie Reformatų Bažnyčių Lietuvoje atstatymo jau įsijungė ne tik Lippes, bet ir kitos reformatų Bažnyčios Vokietijoje. Kitas darbo vizitas Lietuvon kun. E.Mischei numatytas biržely ir truks vėl visą mėnesį.

Artėja vaikų ir jaunimo mėgstamas stovyklų metas. Daugiametė patirtis liudija, kad tai viena geriausių progų skelbti Evangeliją tarp vaikų ir jaunimo. Be jaunimo ir vaikų vadovų – savanorių pasiaukojamo darbo, jų gabumų ir laiko pašventimo šių stovyklų nebūtų. Kuo daugiau mūsų parapijiečių išitrauks asmeniškai į šią tarnystę, paaukodami savo dėmesį, laiką ir lėšas, tuo didesnė bus padaryta investicija į Bažnyčios augimą. Nepakanka vien savaitinių vasaros stovyklų. Pradėtas pastovus, kuklus darbas vaikų ir jaunimo krikščioniškame auklėjime ištisus metus Biržuose ir Klaipėdoje, teikia vilčių jį plėsti ir kitose parapijose.

Atlikti paruošimo darbai periodiniam Bažnyčios informacijos biuleteniui. Tikiuosi, kad jis pasieks skaitytoją jau birželio mėnesį ir bus spausdinamas kas ketvirtį. Demokratinės santvarkos Bažnyčia negali sėkmingai pildyti savo misijos be informacinės tarnybos. Tuo tikslu ne tik rengiamas Informacinis biuletėnis, bet ir ruošiamas internetinis Bažnyčios puslapis. Dėkoju visiems aukotojams, remiantiems Sinodo spaudos fondą.

Birželio 25-27 dienomis Biržuose susirinks eilinis 2004 metų Sinodas. Eilinis, tačiau nepaprastas, nes šiemet pasibaigus trimetei kadencijai bus renkama naujos sudėties Konsistorija, Revizinė komisija ir bus priimami sprendimai dėl Bažnyčios generalinio superintendente institucijos.

Konsistorija jau nustatė datą - gegužės 17 - iki kurios turi būti pateikti Sinodui spęstini klausimai iš parapijų, Dvasininkų ir Kuratorių sesijų. Dvasininkai jau numatė savo sesiją - gegužės 7-8 dienomis Šiauliuose, skirtą specialiai artėjančiam Sinodui. Dar kovo mėn. vykusioje Dvasininkų sesijoje buvo atkreiptas dėmesys į ypatingą pasauliečių paruošimą tarnystei Bažnyčioje. Tai numatoma kaip ateinančio Sinodo perspektyvinė tema.

Vyksta intensyvūs Bažnyčios materialios bazės atstatymo darbai. Pakeistas N.Radviliškio bažnyčios stogas, įpusėjo šventoriaus tvoros rekonstrukcija, Švobiškyje sutvarkyti bažnyčios stogo vandens surinktuvai, pačių parapijiečių jėgomis išvalyta pastogė ir įrengtas kunigo kambarėlis bažnyčioje. Biržuose telkiamos lėšos neįgalių žmonių įvažiavimo takui, šventoriaus takams sutvarkyti. Naujai pradėjusio tarnauti Biržų parapijos varpininko Petro Dubros sutvarkyta elektros instaliacija bažnyčioje, pradėti rengti planai signalizacijos įrengimui, bažnyčios stogo, vandens sistemų remontui. Vyksta klebonijos ir parapijos namų rekonstrukcija, kuri yra visos reformatų bažnyčiai priklausančios teritorijos sutvarkymas. Visi šie dabai nebūtų įmanomi be pačių parapijiečių, seniūnų ir dvasininkų bendro darbo, aukų. Taip pat be mūsų brolių ir seserų užsienyje nuoširdžios finansinės ir dvasinės paramos šie darbai nebūtų tokie ženklūs ir spartūs.

Ne viską čia suminėjau, ką pergyvenom iki šių Velykų. Nieko geresnio negaliu pasakyti apie Bažnyčios ateitį, kaip Velykų žinią: Kristus eina priekyje mūsų. Jis ištiria žmogaus

širdžių gelmes ir ištiesina paklydėlių takus, juos susigražindamas. Tikėdami ir sekdami savo Didįjį Ganytoją, mes einame per mūsų kraštą palikdami Jo liudijimą konkrečiais meilės darbais, skelbdami išlaisvinimo iš kūno ir dvasios vergijos Evangeliją.

Nuoširdžiai Jūsų, Kristaus pašaukime,

Kun. Rimas Mikalauskas
Biržų evangelikų reformatų parapijos klebonas
L.e.p. gen. superintendentas

Prieš akis – šviesos namai

Krikščionių tikėjimas remiasi prisikėlusio Kristaus per Velykas duota žinia. Prisikėlimas – tai žodis, pritaikomas ir daugybei žmonių, kurie pradėjo gyventi kitaip, atsinaujino. Jis labiausiai ir paskatino surinkti ir palikti būsimosioms kartoms tekstus, kuriuos vadiname Šventuoju Raštu.

Įvykis, nuo kurio visa tai prasidėjo – pergalė prieš mirtį, Jėzaus prisikėlimas iš numirusiųjų – lieka mįslė. Nėra jokių aprašymų, kurie jį konkrečiai paaiškintų. Yra tik pasakojimų, kas buvo prieš tai ir kas – po to. Kalbama apie padarinius, aptariami dvasiniai bei geografiniai poslinkiai – ir tik tiek.

Moterys ateina aplankyti kapo. Pamačiusios, kas įvyko (o kaip – nežinia), jos greitai pasišalina "apimtos išgąščio ir didelio džiaugsmo" (Mt 28.8). Tuo tarpu kitur du žmonės nusiminę keliavo tolyn nuo tos vietos, bet po keisto susitikimo pasuko atgal ir prisiminė: "Argi mūsų širdys nebuvo užsidegusios, kai jis kelyje mums kalbėjo ir atvėrė Raštų prasmę?" (Lk24.32). Matyt, ir kiti žmonės patiria susitikimų, per kuriuos įtiki: "Mūsų kelias dar nesibaigia, tad nepalaidokime naujo gyvenimo vilčių. Yra jėga, stipresnė už mirtį ir už bet kokią baimę". Matydami visuotinio pralaimėjimo grėsmę, jie pajaučia Dievą. Jo meilė tampa jėga, padedančia jiems su Kristaus dvasia toliau eiti savo gyvenimo keliu. Pasitikėjimas Jo buvimu šalia paaiškina tokias istorijas kaip audros nutildymas (Mk4.35-41) ir priplaukimas prie kranto.

Ankstyvosios krikščionybės tradicija vargu bau būtų išgyvenusi pirmuosius šimtmečius, jei jos nebūtų daug sykių patvirtinusi nauja patirtis. Juk apskritai žmonių tikslas – ne teologiją studijuoti, bet savo gyvenimą apginti. Matyt, minėtosios istorijos jiems suteikė jėgų iš esmės pakeisti kupiną baimių savo gyvenimo tikrovę. Šiuo požiūriu galima teigti, kad Prisikėlimas skirtas ne pomirtiniam pasauliui; veikiau, kaip rašė Marija Luizė Kašnic, "mes keliamės, kad prisikeltume – vidur dienos". Taip nejučiom prieiname tikslą, rodantį kelią žmogui, kuris išveda kitus per jų baimę. Neturint prieš akis tokio tikslo, kas gi dar galėtų apsaugoti nuo pagundos pasiduoti visuotiniam siekimui baimę išstumti, užgniaužti, paneigti, apmaldyti arba jos nepripažinti, išvengti kovos su ja arba kaip vaikui įtikėti neribota savo galia padaryti ką tik nori, net sukurti pasaulį, kuriame nebūtų baimės?

Tikslas tikrai vertas pastangų. Anapus tamsaus slėnio laukia gyvenimas – ne atsitiktinai: tokia yra Dievo valia. Reikia tai žinoti, kad išvertum vesdamas kitus žmones. Tada supranti, kad ir senatvėje įmanoma pažanga. Tada išmoksti gerbti seną žmogų. Kol gyvi esam, turim teisę jausti gyvenimo įvairovę, džiaugtis prisikėlimu kas rytą ir vis kilti tobulėjimo pakopomis.

"Senų žmonių baimė", sudarytojas Harald Blonski

Nepamirškime Dievui duotų pažadų

*Tačiau pamatęs, kad lietus, kruša ir perkūnija liovėsi, faraonas
vėl nusidėjo ir sukietino savo širdį.../Išėjimo 9,34/*

Žydų išvedimo iš Egipto istorijoje daug kartų iš eilės kartojasi tų pačių įvykių seka. Dievas Mozės lūpomis praneša faraonui apie nelaimę, kuri ištiks Egiptą, jei faraonas nepaklus

Dievo valiai ir neleis izraelitams išeiti. Faraonas nepaklūsta Dievui, nepaiso perspėjimo ir Egiptą ištinca nelaimės. Faraonas sutinka išleisti žydus, kad tik nelaimė pasitrauktų. Bet, kai tik Dievas nustojo bausti Egiptą, faraonas atsisako savo pažado. Ir tada vėl viskas prasideda iš naujo. Toks pasakojimas gali atrodyti supaprastintas ir schematiškas, bet jis tiksliai parodo žmogaus reakciją į Dievo veiklą. Faraonas nėra nei išimtis, nei ypatingai užkietėjęs nusidėjėlis. Panašiai reagavo ir reaguoja visų laikų žmonės. Dievas visada perspėja, kad, nepaklusdamas Jo valiai, žmogus susilauks bausmės. Bet ar žmonės kreipia į tai dėmesį? Ar negalvojame, kad bausmė aplenks mus, nes Dievas yra geras? Ar ne per daug piktnaudžiaujame Jo gailėstingumu? Ir tik tada, kai bausmė pasiekia mus, pradėdame suprasti, kad Dievas tuščiais žodžiais nesišvaisto. Tada žmogus yra pasiruošęs viską Jam duoti, kad tik Dievas nustotų jį baudęs. O kai toji nelaimė praėina, pasirodo, kad žmogaus atmintis yra trumpa, o pažadų ir priesaikų, padarytų nelaimės metu, nesilaikoma. Žmogus nusideda iš naujo ir iš naujo ir užkietina savo širdį. Tai, ką darė faraonas, pasikartoja daugelio žmonių gyvenime. O tai liudija, kad ne visada galima padaryti teisingas išvadas iš faraono ir į jį panašių patyrimų. Nemokame daryti išvadų iš kitų klaidų. Dievas baudžia mus ne tam, kad mums įkyrėtų ar apkartintų mums gyvenimą, bet tam, kad suprastume, kieno rankose esame ir su kuo privalome skaitytis. Kartais ir nelaimės gali mums tapti palaiminimu, bet taip bus tik tada, kai sulaužysime faraono elgesio schemą, kai praėjus nelaimei nepamiršime duotų Dievui pažadų, visada stengsimės vykdyti Jo valią.

Liuda Danauskienė "Mano mintys", 2000 m.

Sveikiname Vilniaus ev. reformatų bažnyčios narius, atšventusius Jubiliejus:

Seniūnę Otiliją Mažuikaitę Vaitkevičienę - 80 metų;

Reginą Krišukėnaitę Januševičienę - 70 metų;

Choro "Giesmė" pirmininkę Gigają Babeckytę Suveizdienę - 60 metų;

Birutę Šernaitę Barauskienę - 60 metų;

Vytį Šlekį ir Vytautą Liaudanską - 75 metų.

*Linkime Jums, mieli parapijiečiai, sveikatos energijos ir Viešpaties palaimos Jūsų gyvenime !
Vilniaus reformatų parapijos valdyba ir seniūnų taryba*

Sveikiname!

Balandžio 24 d. Tauragėje Lietuvos ev. liuteronų Bažnyčios Sinodas naujuoju LELB vyskupu išrinko Vilniaus ev. liuteronų bažnyčios kunigą Mindaugą Sabutį.

Ir niekas pats nepasiima tos garbės, vien tik tas, kuris Dievo šaukiamas kaip Aaronas (Hbr. 5,4)

Vilniaus reformatų bažnyčios klebonas Tomas Šernas ir parapijos valdyba

1795 – 1830 metų LERB dvasinių kadru politika

2000 m. Klaipėdos universiteto teologijos fakulteto dėstytojas Arūnas Baublys apgynė daktaro disertaciją tema "Lietuvos Evangelikų Reformatų Bažnyčios Sinodas: organizacija, bažnytinė savivalda ir konfesinės integracijos formavimas 1795 – 1830 metais". Spausdiname ištrauką iš disertacijos santraukos trečios dalies, kurioje tiriama Sinodo dvasinė ir dvasinių kadru politika, Sinodo konfesinių raštų leidybos klausimai.

XIX a. pradžioje Lietuvos reformatų Bažnyčioje vyravo teologinė ortodoksija, pagrįsta paraidiniu Didžiosios Agendos ir ankstesnių sinodų teologinio turinio kanonų laikymusi. Konservatyvumą ir ortodoksiją lėmė kontreformacijos ir netolerancijos laikotarpyje susiformavęs konfesinis uždarumas. Bažnyčia, išlaikydama ir puoselėdama tradiciją, pagrįstai tikėjosi išsaugoti vidinę vienybę ir konfesinį identitetą. Ši nuostata liko ir pasikeitus politinėms sąlygoms.

Ortodoksiją iliustruoja kanonas: "Apie skirtingas nuomones" - juo konservatyvūs Bažnyčios sluoksniai siekė įtvirtinti nuostatą, kad tie pokyčiai, kurie tuo metu vyko Europos dvasiniame gyvenime yra blogis, nuo kurio reikia atsiriboti. Išryškėjo tendencija, kurią galima įvardinti kaip administracinis dvasinio gyvenimo nuostatų reguliavimas. Siekdamas kovoti su racionalizmo ir liberalizmo Bažnyčioje idėjomis Sinodas kovai pasirinko lengviausią kelią – atnaujino senus teologinio turinio kanonus. Tradicinė, nuo Reformacijos laikų nepakitusi liturgija, netolerancijos metais išugdytas konfesinis uždarumas ir jį lydinti pokyčių baimė, vertė Sinodą šias problemas spręsti administraciniais metodais, kurie neskatino nei dvasininkų, nei parapijiečių iniciatyvos.

Nepaisant tokių Sinodo nuostatų, gyvenimas vertė Sinodą atsisakyti kai kurių tradicinių darbo formų. Vilniaus parapijos dvasininkų iniciatyva Sinodas suteikė dispensą ir leido atsisakyti kasdieninių pamaldų, įvedė kilnojamas bažnytines šventes. Šią tvarką savo nuožiūra buvo leista taikyti ir kitose parapijose. Esminis šio laikotarpio Sinodo teologinės politikos akcentas buvo bandymai tradicinėmis administracinėmis priemonėmis reglamentuoti bažnyčios dvasinio gyvenimo pokyčius, stengiantis juos maksimaliai suderinti su praktinio sielovadinio darbo realijomis. Laviruojant tarp pokyčių ir tradicijos šalininkų Sinodui pavyko išlaikyti iniciatyvą savo rankose. Pokyčių šalininkai nebuvo aktyvūs, nes, būdami išauklėti tradicijos ir raidės laikymosi dvasioje, akceptavo tą patį administracinę inovacijų diegimo kelią.

Konfesinių raštų leidybos srityje tenka konstatuoti, kad Sinodui dėl didelių finansinių kaštų nepavyko suorganizuoti ir atidaryti savos spaustuvės. Knygos ir toliau buvo spausdinamos tradiciniuose reformatų leidybos centruose Karaliaučiuje ir Mintaujoje. Tai atsiliepė konfesinių raštų leidybai, nes spausdinant juos užsienyje reikėjo didesnių investicijų ir laiko. Reformatų konfesiniai raštai buvo leidžiami lietuvių ir lenkų kalbomis. Vienatos parapijos, esančios Gudijoje, nebuvo aprūpinamos konfesiniais, vietos gyventojų kalba leidžiamais raštais. Tai leidžia teigti, kad gudų tarpe šis tikėjimas plito tik lenkų kalba. Tai nebuvo palanku bažnyčiai, nes taip ji atsiribojo nuo vietos gyventojų ir buvo orientuota tik į lenkiškai kalbančius parapijiečius. Nors Sinodo parapijose buvo vokiečių surinkimai, Sinodas šia kalba taip pat raštų neleido. Tai galima paaiškinti tuo, kad tokie raštai buvo įvežami iš Prūsijos, Vokietijos ir Šveicarijos.

Vertinant konfesinių raštų leidybą lietuvių kalba, galima teigti, kad Sinodas pakankamai rūpinosi jų leidyba ir skyrė šiam klausimui reikiamą dėmesį. Negalima nepastebėti, kad šių raštų leidimu buvo labai suinteresuoti patys lietuviški surinkimai, kurie jautė didelį poreikį ir vertino bei noriai pirkė konfesinę literatūrą gimtąja kalba. Iniciatyva leisti leidinius ėjo iš pačių parapijų, kurios ne tik reikalavo iš Sinodo lėšų, bet ir pačios noriai aukojo pinigus šiam tikslui. Šių leidinių rengėjai buvo vietiniai dvasininkai. Sinodas, parengdamas naują lenkišką ir lietuvišką giesmynus, inicijavo labai svarbų teologinį projektą. Kaip ir visą konfesinę literatūrą, šį projektą rengė Vienatos dvasininkai. Abejuose giesmynuose buvo atkreiptas dėmesys į kalbos grynumą ir taisyklingumą, šalinamos iš giesmių tekstų svetimybės bei archaizmai. Teologiniu požiūriu labai svarbi buvo nuostata atnaujinti giesmių tekstus ir joms pritaikyti žinomas melodijas. Visai nauja buvo, kad Sinodas atsisakė iki tol giesmynuose vyravusių psalmių tekstų, kurios, jo nuomone, neatitiko laikmečio ir buvo nesuprantamos.

Formuojant dvasinių kadru politiką, sprendimus ordinuoti kunigus priimdavo tik Sinodas. Ordinacijos tvarka ir asmenų ordinavimo aplinkybės rodo, kad 1795 – 1830 m. reformatų bažnyčiose dvasininkų trūko. Nepaisant to, Sinodas išlaikė tradicinę dvasinių darbuotojų gradaciją į lektorius, diakonus ir kunigus.

Ordinuodama į kunigus, Lietuvos reformatų Bažnyčia stengėsi neatitolti nuo Reformacijos laikais postuluotos Bažnyčios organizacinės tvarkos ypatybių. Charakteringa tiriamuoju laikotarpiu tai, kad Bažnyčiai teko laviruoti tarp tradicijos ir laikmečio realijų ordinuojant į kunigus per du ar tris laipsnius iš karto. Kaip prisitaikymą prie laikmečio galima vertinti ir faktą, kad, taupant laiką, buvo atsisakyta viešo egzamino, jį pakeičiant egzaminu komisijoje. Be teologinių žinių patikrinimo, Sinodas akcentavo ir reikalavo gero krašto Bažnyčios tradicijų žinojimo.

Daugeliu atvejų Sinodas išlaikė ordinacijos pagal laipsnius seką. Šiuo laikotarpiu susiformavo tendencija, Sinodui priėmus nutartį, konkrečius asmenis dažniau ordinuoti distriktuose nei sinode. Ordinacijos aktą atlikdavo tik distriktų, į kuriuos buvo skirti kunigai, senjorai.

Kadru politika buvo orientuota į tai, kad Sinodas pakankamai turėtų išsilavinusių dvasininkų. Nepaisant jų stygiaus, didžioji dauguma į kunigus ordinuotų asmenų turėjo universitetinį išsilavinimą, dažniausiai įgytą Karaliaučiuje ar Marburge. Pastebima tendencija, kad ir vidurinių bei pradinių mokyklų mokytojai siekė tapti dvasininkais. Ją išreiškia tokie skaičiai: Sinodas tiriamu laikotarpiu į kunigus ordinavo 25 asmenis, iš kurių 13 buvo paskirti dirbti į parapijas, o kiti 12 atėję iš Sinodo mokyklų mokytojų tarpo, dar kurį laiką dirbę mokytojų ir pamokslininkų darbu. Tokia padėtis leidžia teigti, kad Sinodas siekė glaudžiau integruoti bažnyčią ir mokyklą, konfesinės inteligentijos ugdymui pasitelkdamas dvasininkų luomą.

Distriktų senjorai buvo skiriami Sinodo, jų kandidatūras parenkant iš distriktų konsenjorų tarpo. Skirdamas senjorus, Sinodas akcentavo kandidato bažnyčioje ištarnautų metų skaičių ir ganytojiškas savybes. Senjorais buvo skiriami vyriausi pagal ordinacijos laiką distriktuose dirbantys dvasininkai. Tapti distrikto senjoru nebuvo privaloma, tačiau apeiti kandidatū galinčio būti asmens nebuvo galima. Teoriškai tai suteikė galimybę distrikto senjoru tapti kiekvienam distrikto konsenjorui. Atranka, pagrįsta amžiaus cenzu, eliminavo rietenas, intrigas ir kitus negatyvius reiškinius. Solidaus amžiaus, tvirtų ir nusistovėjusių religinių pažiūrų asmens skyrimas distrikto senjoru garantavo teologinį stabilumą.

Distriktų senjorai be tiesioginių ėjo ir kitas, Sinodo jiems patikėtas administracines pareigas. Vilniaus distrikte, tradiciniame bažnyčios administraciniame centre dirbantis distrikto senjoras tiriamu laikotarpiu privalėjo administruoti įvairiais bažnyčios klausimais, kurių jis dažnai nepajėgdavo išspręsti. Reziduodamas svarbiame administraciniame centre, kuriame be gubernijos centro buvo ir Vilniaus universitetas, koordinavęs apygardos švietimą, šio distrikto senjoras vykdė žymiai daugiau visos Bažnyčios veiklą apimančių užduočių nei jo kolegos kituose distriktuose. Tai patvirtina faktas, kad į 1827 m. sudarytą Vilniaus kolegiją dvasiniais jos nariais buvo išrinktas Vilniaus distrikto senjoras ir konsenjoras. Vilniaus kolegijai tapus juridiniu asmeniu, šių pareigūnų įgaliojimai intersinodiniu laiku ypač išaugo, nes Vilniaus kolegija veikė Sinodo vardu.

Distriktų konsenjorų ordinacija ir paskyrimas taip pat buvo Sinodo prerogatyva. Rekomendaciją šiam postui užimti pateikdavo distrikto priešsinodinė sesija. Į šias pareigas buvo skiriami atsižvelgiant į ordinacijos į kunigus datą ir ištarnautus bažnyčioje metus. Kandidatus į šį dvasinį laipsnį ordinuodavo tų distriktų senjorai, į kuriuos Sinodas buvo numatęs skirti konsenjorus. Tai garantavo tvarką ir stabilumą bažnyčioje, vertė paisyti tradicijos.

Susisteminius duomenis apie Vienatos dvasininkų 1795 – 1830 m. paskyrimus į parapijas, buvo įvertinta atskirų distriktų dvasinio gyvenimo būklė, kuri atskleidė parapijų realios veiklos aspektus. Jais remiantis galima teigti, kad parapijų skaičiaus mažėjimą pirmiausia lėmė ne tikinčiųjų mažėjimas, o kunigų stygius, kurių trūko tam, kad atgaivintų šių centrų veiklą. Visi paskyrimai buvo išimtinė Sinodo prerogatyva.

Nepaisant kunigų trūkumo, dvasininkų rotacija parapijose vyko gana dažnai, išskyrus Švobiškio ir Rasnos parapijas, kur visą laiką dirbo tie patys dvasininkai. Trūkstant dvasininkų išryškėjo ir tam tikri Bažnyčios prisitaikymo prie naujų sąlygų bruožai. Sinodas buvo priverstas pažeisti esamą Bažnyčios tvarką: skyrė į pamokslininkų pareigas asmenis neordinuotus į kunigus ir turinčius tik lektoriaus ar diakono ordinaciją. Pažeidžiant Agendos reikalavimus, pamokslininkų pareigos buvo suteikiamos Sinode iki ordinacijos į kunigus. Susiklostė tendencija, kad smulkesnės ar atokiau esančios parapijos gaudavo tik vizituojančius kunigus, kurie atvykdavo į parapijas kelis kartus per metus. Tokia tvarka didino religinį atšalimą ir neskatino parapijos dvasinio gyvenimo.

Dauguma dvasininkų buvo kilę iš bajorų ir miestelėnų. Tarp dvasininkų dominavo Rečinskių, Vanovskių ir Kurnatauskų šeimų atstovai, kurių 1795 – 1830 m. net po kelis dirbo Vienatos dvasininkų gretose. Dvasininko pašaukimas buvo perduodamas šeimose iš tėvo sūnui, todėl dvasininkija gerai išmanė Bažnyčios tradiciją ir tvarką.

Dvasininkų drausmės klausimai buvo nuolatinis Sinodo rūpestis. Dvasininkų nusižengimus galima sąlygiškai suskirstyti į konfesinius, moralinius ir kriminalinius.

Konfesinio pobūdžio disciplinariniai pažeidimai buvo sinodo ir distriktų sesijų nelankymas, kurio žalą Sinodas bendro pobūdžio kanonais nuolatos priminė visų rangų dvasininkams. Būdingi šio laikotarpio konfesinės disciplinos pažeidimai buvo neteisėtai atliktos santuokos, ar santuoka su kito tikėjimo moterimi. Sinodas iš esmės apsiribojo dideliu moraliniu spaudimu ir kai kuriomis finansinėmis sankcijomis, skirtomis kaltininkams, ir nepritaikė pačios griežčiausios bausmės, kurią numatė bažnytinė teisė – nepašalino jų iš kunigų luomo. Bausmių pobūdis rodo dar pakankamai griežtas nuostatas, kurios siekė Reformacijos laikus ir besąlygiškai reikalavo iš dvasininkų kuriant šeimą laikytis konfesinio grynumo. Netiesiogine prasme ši nuostata, kuri buvo ypač stipriai suvokta konfesinės mažumos sąlygomis egzistuojančios reformatų Bažnyčios, ryškiai pabrėžia šeimos vaidmenį ir svarbą religiniame gyvenime bei auklėjant jaunąją kartą.

Moralinio pobūdžio nusižengimai - nepaklusnumas dvasinei vadovybei, savivaliavimas nevykstant į paskyrimo vietą, potraukis alkoholiui ir kiti smulkesni nusižengimai atskleidžia, kad ir ordinuoti asmenys, kurie savo asmeniniu pavyzdžiu turėjo būti tikintiesiems kelrodžiu, buvo eiliniai, pagundoms negalintys atsispirti žmonės, kuriuos Sinodas visu griežtumu, bet pakankamai nuosekliai, rodydamas neišsenkančią kantrybę, stengėsi atvesti į doros kelią. Sinodas bausdamas ir auklėdamas nebrandžius dvasininkus, parodė kantrybę bei įrodė, kad nuosekliai ir principingai laikosi Didžiosios Agendos bažnytinės drausmės nuostatų, kurios reikalavo ilgo ir kruopštaus darbo su tokiomis asmenybėmis.

Bausdamas dvasininkus, Sinodas griežčiausiai baudė konfesinio pobūdžio pražangas, tuo siekdamas užkirsti kelią panašioms veiksoms, tačiau visada leido kaltininkui pasitaisyti. Nors pasitaisymo galimybė yra pagrindinė krikščioniškos disciplinos sąlyga, galima teigti, kad suteikdamas tokias galimybes Sinodas atsižvelgė į egzistuojančios mažumos sąlygomis Bažnyčios specifiką, kuri vertė tausoti kiekvieną dvasininką ir neleido lengvai atsakyti jų buvimą dvasininkų gretose.

Išėjusieji amžinybèn

MARTYNAS KREGŽDĖ

Eidamas 82-sius metus š.m. vasario 18 dieną Amerikoje, Kalifornijos valstijoje,

Huntington Beach ligoninėje mirė Lietuvos ev. reformatų Bažnyčios (Unitas Lithuaniae-

Sinodas) garbės kuratorius **Martynas Kregždė**.

Martynas Kregždė gimė Rygoje, lietuvių - išeivių iš Biržų krašto - šeimoje 1922 metų birželio 9 dieną. Krikštytas Biržų evangelikų reformatų bažnyčioje, konfirmuotas Rygoje. Mokėsi Rygos gimnazijoje, vėliau Rygos universitete. Daug Jo vaikystės dienų prabėgo Biržų krašte, vasarojant pas gimines. Karo pabaigoje Martynas Kregždė buvo išvežtas darbams į Vokietiją. Po karo įstojo į Hanoverio technikos universitetą, baigęs jį, penkiasdešimtųjų metų pradžioje emigravo į JAV, Niujorką, šešiasdešimtųjų pradžioje persikėlė gyventi į Kalifornijos valstiją. Los Angeles mieste baigė Pietines Kalifornijos universitetą, tęsė darbą aviacijos ir aeronautikos srityje: Rockwell International Co., vėliau Boeing kompanijose. Martynas Kregždė vadovavo inžinierių grupei, kuri dirbo prie NASA įgyvendintų projektų: erdvėlaivio "Apollo" skrydžio ir sėkmingo nusileidimo į Mėnulį 1969 metais, daugkartinio naudojimo kosminių laivų kūrimo programose. Garbės kuratorius buvo gavęs garbingą APOLLO ACHIVMENT AWORD - NASA apdovanojimą už pasiekimus aeronautikos srityje (1969) ir JAV prezidento padėkos raštą už minėtus nuopelnus.

Nors ir labai užsiėmęs darbu, Martynas Kregždė nenuėjo nuo lietuvių reikalų, išeivijos reformatų Bažnyčios. Biblijos pažinimas, Dievo žodžio autoritetas įdiegė nuoširdų krikščionišką tikėjimą, kurį liudija Jo darbai ir aktyvus bendruomeninis gyvenimas. Jis skyrė dideles aukas Kristaus Bažnyčios misijai, vaikų ir senelių reikmėms tiek JAV, tiek Lietuvoje. Kur. M.Kregždė solidžiai parėmė lietuvišką ekumeninį Biblijos išleidimą. Jo noras, kad kiekviena reformatų šeima Lietuvoje turėtų Bibliją, pildomas, Jo skirtomis lėšomis atspausdintas konfesinis Šventasis Raštas yra dovanojamas tikėjimo broliams ir seserims. Paskutinė Martyno Kregždės krikščioniškos meilės auka - didelė piniginė parama "Vaiko užuovėjos" globos namams Medeikiuose.

Garbės kuratoriaus Martyno Kregždės mirtis yra skaudi netektis evangelikų reformatų ir visai Lietuvos ekumeninei krikščioniškai bendruomenei. Pagal velionio valią Jo kūnas buvo palaidotas Rygoje, šeimos kapavietėje. *"Palaiminti mirusieji, kurie miršta Viešpatyje,- taip sako Dvasia, - jie turi atilsėti nuo savo vargų, nes jų darbai juos lydi" (Apr. 14, 13b).*

Kun. Rimas Mikalauskas

ELENA PALŠYTĖ – KASPERAVIČIENĖ

1934 02 22 - 2003 12 13

2003 metų gruodžio 13 d. mirė **Elena Palšytė Jašinskienė Kasperavičienė**. Šių metų vasario 22 d. Ji būtų šventusi 70 – ies metų Jubiliejų.

Elena Palšytė gimė 1934 m. vasario 22 d. Biržų apskr. Papilio valsč. Satkūnų kaime. 1956 m. baigė Biržų J.Janonio vidurinę mokyklą, įstojo ir baigė Vilniaus dailės akademiją (tada institutą) ir įgijo skulptorės specialybę. Buvo ištekėjusi už kun. P.Jašinsko sūnaus Algio - Povilo, susilaukė dviejų vaikų: sūnaus ir dukros. Nesusiklosčius vedybiniam gyvenimui, išsiskyrė, ištekėjo už našlio architekto Jono Kasperavičiaus, abu atsidėjo kūrybai. Gyvendama Vilniuje, nenutraukė ryšių su gimtaisiais Biržais. Menininkai Kasperavičiai nemažai savo kūrybos darbų padovanojo Biržų muziejui: Elena – mažosios skulptūros, Jonas – tapybos.

Elena po sunkios, varginančios ligos mirė 2003 m. gruodžio 13 d. Vilniuje, palaidota Antakalnio kapinėse. *"Mūsų metai – tik triūsas ir vargas; jie greitai prabėga, ir mes išskubame" (Ps.90,10).*

”V.r.ž.“ informacija

Pro memoriam

Prieš metus atsisveikinome su staiga 2003 m. balandžio 25d. mirusiu **Lietuvos ev. liuteronų Bažnyčios vyskupu Jonu Viktoru Kalvanu**. Jam ėjo 55 –ieji metai. Vyskupas Jonas Viktoras Kalvanas (junior) buvo 2003 m. balandžio 29 d pagarbiai palaidotas Joniškės ev. liuteronų kapinėse šalia savo tėvo vyskupo Jono Viktoro Kalvano (senjoro), mirusio 1995m., amžino poilsio vietos.

Šį mėnesį Lietuvos ev. liuteronų Bažnyčia mini prieš metus mirusį sūnų, **vyskupą Joną Viktorą Kalvaną jnr.** /1948 08 02 –2003 04 25/, ir prieš **90 metų** gimusį tėvą, **LELB vyskupą Joną Viktorą Kalvaną senj.** /1914 04 24 – 1995 01 15/, nuo 1970 metų sunkiais sovietų laikais sėkmingai vadovavusį Lietuvos ev. liuteronų Bažnyčiai. *”Čia mes neturime išliekančio miesto, bet ieškome būsimąjo“ (Hbr.13,14).*

”V.r.ž.“ informacija

Informacija

2003 m. gruodžio 23 d. Mokytojų namuose Vilniaus ev. reformatų parapijos jaunimas buvo pakvietęs vaikučius, jų tėvelius bei senelius Kalėdų eglutės šventei. Radvilėnai buvo paruošę įdomią programą, sudominusią ne tik mažuosius, bet ir vyresnius. Mūsų jaunimas tikrai išradingas: kas metai paruošia vis kitokią šventės scenarijų. Šį kartą buvo pasirinktas didaktinis vaidinimas, įtraukęs mažuosius aktyviai atsakinėti, kas iš vaidintojų elgiasi gerai, kas - ne. Kalėdų Senelis irgi įtraukė vaikučius į įdomius žaidimus, kartu šoko ir giedojo giesmeles. Mažieji parapijiečiai išdrąsinę patys siūlėsi sakyti eilėraštkus ar net dainelę padainuoti, už tai tikėdamiesi ne tik pagyrimo žodžių, bet ir dovanėlių iš didžiulio Kalėdų Senelio maišo. Negalėjusių atvykti vaikučių dovanėles ”išvadavo“ močiutės ne ką prasčiau už mažuosius deklamavusios eiles.

2004 m. sausio 22 d. Vilniaus administracinis teismas atmetė LERB Kolegijos (viceprezidentas A.Kvedaravičius) **skundą** dėl LERB – Unitas Lithuaniae – Sinodo (prezidentas V.Vegys) juridinės registracijos, tačiau vėl buvome apskūsti Vyriausiajam Lietuvos teismui.

Sausio 25 d. vidudienį **Šeškinės, Pašilaičių, Fabijoniškių ir Pilaitės seniūnijos reformatai** rinkosi į kavinę ”Ukrainos vakarus“ maldai ir pabendravimui prie kavos puodelio. Taip buvo įgyvendinta kun.T.Šerno **Maldos pusryčių** idėja. Susirinko daug pasiilgusių nuoširdaus bendravimo parapijiečių. Po kun.Tomo maldelės buvo prisiminti Amžinybėn išėjusieji seniūnijos reformatai. Parapijietės Kristina ir Ingrida paskaitė ištraukas iš sovietų laikais leisto Lietuvos evangelikų Bažnyčios kalendoriaus. Seniūnės pavaduotojas Alfredas Naktinis atsinešė ką tik išspausdintą savo eilėraščių knygelę ”Laikaisi širdim“, Danutė Kregždaitė atvėrė savo eilėraščių skrynelę, o vienintelė likusi Vilniuje prieškarinio laikų parapijietė Liuda Danauskienė papasakojo apie tremtį ir rezistenciją.

Po šių Maldos pusryčių kitos seniūnės jau drąsiai kvietė savuosius rinktis ketvirtąjį mėnesio sekmadienį pabūti kartu į erdvesnes patalpas Signatarų namuose. **Vasario 22 d.** rinkosi **Antakalnio, Centro, kovo 28 d. – Žirmūnų, Karoliniškių, Viršuliškių** seniūnijų reformatai.

Vasario 29 d. Vilniaus ev. reformatų parapijos pamaldose dalyvavo **laikiniai einantis gen. superintendente pareigas kun. Rimas Mikalauskas** iš Biržų. Mes dar nesame pripratę, kad aukštesnieji kunigai bent kartą per metus vizituotų parapijas. Praėjusiame Sinode buvo nutarta atgaivinti šią seną Jono Kalvino įvestą tradiciją. Daugeliui parapijiečių buvo neaišku, kodėl kun.R.Mikalauskas tik stebėjo pamaldas, nesakė pamokslo ir nedalino Šventos Vakarienės. Mes dar labai daug ko nežinome, nes mūsų močiutės ir seneliai neturėjo galimybės perduoti nei savo vaikams – mūsų tėvams, nei mums savo tikėjimo

pagrindų. Gaila, bet ir mūsų vaikai bei anūakai neturi sąlygų gilintis į konfesines tikėjimo paslaptis. Sekmadieninė mokyklėlė, įsteigta atkūrus reformatų parapiją Vilniuje, dėl parapijos susiskaldymo ir priešiško nusiteikimo panaikinta. Jau greit bus dešimtmetis, kai dėl neturėjimo patalpų negalime jos vėl įkurti, nors gabaus ir pajėgaus jaunimo, kažkada lankiusio mokytojos A.Balčiauskienės pamokėles, turime.

Kovo visą mėnesį gyveno Biržuose ir mums nuoširdžiai bei sėkmingai darbavosi **kun. Erhardas Mische** iš Vokietijos Lippes reformatų Bažnyčios. Jis yra oficialiai patvirtintas ekspertas ir konsultantas Lietuvos reformatų Bažnyčios dvasinio ir materialinio paveldo atstatymo darbams.

Kovo 21 d. Vilniaus ev. reformatų bažnyčioje kartu su parapijos klebonu T.Šernu pamaldas laikė ir pamokslą sakė svečias - **Vokietijos Reformatų Sąjungos gen. sekretorius kun. dr. E.Schaeferis**, kuris prieš tai aplankė Biržų, Kėdainių parapijas.

Balandžio 7 d., Didįjį Trečiadienį, Šeškinės pagyvenusių žmonių dienos centre **”Atgaiva“ koncertavo Vilniaus ev. reformatų choras ”Giesmė“**, vadovaujamas choro vadovės ir dirigentės Tamaros Blažienės, solo giedotojo Nijolė Gentvilienė.

Balandžio 12 d., antrąją Velykų dieną, pamaldas su Šv.Vakariene Vilniaus ev. reformatų bažnyčioje kartu su parapijos klebonu kun.T.Šernu laikė l.e.p. gen. superintendentas kun.R.Mikalauskas, pamaldas papuošė giesmėmis solistė Sigutė Trimakaitė, akompanuojant birbyninkui.